

Những lưu ý khi kê đơn glucocorticoid

Vietbi Biên tập viên

Chủ nhật, 16 Tháng 4 2017 18:32 - Lần cập nhật cuối: Chủ nhật, 16 Tháng 4 2017 18:37

Ds Đông Thanh Ngọc Hà

Glucocorticoid (GC) hay còn gọi là corticosteroid (vì có nhân steroid) tự nhiên là hormon do vỏ thượng thận bài tiết ra, có tác dụng duy trì nhiều chức năng sinh lý quan trọng của con người. Ngoài vai trò trên chuyển hóa các chất, hormon nhóm này còn có nhiều tác dụng khác như chống viêm, chống dị ứng, ức chế miễn dịch... Các GC điển hình ví như con dao hai lưỡi vì những tác dụng phong phú của nó.

Tác dụng điểu trị của GC chỉ đạt được khi nồng độ thuốc trong máu cao hơn nồng độ sinh lý. Tác dụng trên chuyển hóa các chất được coi là tác dụng quan trọng nhất nhưng đó lại là những tác dụng không mong muốn trong điều trị một số bệnh vì trong quá trình dùng thuốc lại xuất

Những lưu ý khi kê đơn glucocorticoid

Viết bởi Biên tập viên

Chỉnh sửa, 16 Tháng 4 2017 18:32 - Lần cập nhật cuối Chỉnh sửa, 16 Tháng 4 2017 18:37

Hiện các bệnh nhân nội khoa tăng đường huyết do thuốc, bệnh teo cơ, chậm liền sẹo khi dùng GC kéo dài, bệnh hạ đường huyết - hạ xôn xao, làm xẹp xương, làm tăng đường huyết, rối loạn phân bố mỡ gây hiện tượng Cushing (mặt tròn nhợt nhạt trắng), giảm miễn dịch - nhiễm khuẩn gây béo phì...

Và tình trạng lạm dụng glucocorticoid bên ngoài đã dẫn đến các báo động do sự thiếu hiểu biết của người dân cũng như sự lạm dụng thuốc từ phía các thầy thuốc kê đơn.

Cần thận trọng khi dùng thuốc có chứa Glucocorticoid.

Sau đây là một số lưu ý khi kê đơn thuốc có Glucocorticoid:

1. Chỉ dùng Corticoid để điều trị bệnh khi có chỉ định của thầy thuốc và khi các biện pháp điều trị bệnh khác đã thất bại.

Những lưu ý khi kê đơn glucocorticoid

Viết bởi Biên tập viên

Chỉnh sửa, 16 Tháng 4 2017 18:32 - Lần cập nhật cuối Chỉnh sửa, 16 Tháng 4 2017 18:37

2. Điều trị thuốc Corticoid với liều thấp nhất và trong thời gian ngắn nhất theo yêu cầu điều trị để có tác dụng. Dùng các thuốc thay thế khác ngay khi có thể. Ưu tiên sử dụng các cách dùng thuốc ít tác dụng phụ nhất mà vẫn đạt hiệu quả như bôi ngoài da, hoặc các biện pháp hen phế quản phụ thuộc Corticoid có thể dùng để ngừng hít mũi.

3. Trừ khi khi điều trị nên chụp X-quang phổi để loại trừ bệnh lao phổi vì Corticoid làm nặng thêm bệnh lao phổi. Nếu đang điều trị Corticoid mà thấy có triệu chứng của bệnh phổi thì phải chụp X-quang phổi ngay.

4. Trừ khi bắt buộc và trong suốt thời gian điều trị Corticoid, mỗi tuần đi khám của bác sĩ để kiểm tra xem có bị đái tháo đường hoặc tăng huyết áp không?

5. Khám xem có mắc bệnh thiên đầu thống (Glô-côm) hoặc đục thủy tinh thể ở các thời điểm trước điều trị, sau điều trị 3 tháng và ít nhất là 1 lần mỗi năm sau đó.

6. Bệnh nhân nên biết bệnh và gia đình nên biết rằng Corticoid có thể gây rối loạn tâm thần, vì vậy cần thông báo ngay cho thầy thuốc biết nếu họ có những thay đổi về hành vi, nhận thức hoặc trí nhớ.

7. Người dùng Corticoid tránh nằm hoặc ngồi quá lâu vì nó làm yếu cơ xương và làm loãng xương thêm. Với những người bị gãy xương thì sau khi được điều trị nên sớm tập vận động trở lại.

8. Để phòng loãng xương, nên uống thêm khoảng 1g calci mỗi ngày và có thể uống thêm vitamin D. Bệnh nhân cũng nên kiểm tra định kỳ 6 tháng 1 lần xem có bị loãng xương không, mức độ thì nào bằng cách đo mật độ khoáng xương tại bệnh viện.

9. Một số người bị suy sinh dục, cần thông báo cho thầy thuốc để được điều trị.

10. Tránh các hoạt động hoặc các dụng cụ có nguy cơ bị ngã hay bị chấn thương vì dễ gây

Những lưu ý khi kê đơn glucocorticoid

Vị trí biên tập viên

Chủ nhật, 16 Tháng 4 2017 18:32 - Lần cập nhật cuối Chủ nhật, 16 Tháng 4 2017 18:37

gây xẹp ng, dãn nở chảy máu và vết thủng sẽ lâu liền hơn bình thường rất nhiều...

11. Tránh hoặc tạm hoãn phẫu thuật nếu có thể. Trường hợp phải phẫu thuật hoặc vết mổ chưa liền lâu liền, uống thêm vitamin A 20.000 đơn vị mỗi ngày trong khoảng 1 tuần sẽ giúp vết thủng liền nhanh hơn.

12. Để phòng loét dạ dày bằng cách uống thuốc cùng hoặc ngay sau các bữa ăn. Một số thuốc có khả năng để phòng loét dạ dày do Corticoid là Sucralfate 1g, uống trước bữa ăn 1 giờ và trước khi đi ngủ, hoặc Ranitidin,... Các thuốc chứa oxyd nhôm như Maalox chỉ nên dùng vài lít nước pha.

13. Nếu bệnh có dấu hiệu bội nhiễm trùng thì phải dùng kháng sinh tích cực ngay lập tức. Cần thông báo ngay cho thầy thuốc nếu thấy biểu hiện của nhiễm trùng nặng vì rất có thể bệnh đã bội nhiễm công bội nhiễm vi khuẩn bội nhiễm.

14. Theo dõi cân nặng hàng ngày. Nên áp dụng chế độ ăn kiêng để tránh béo phì hoặc tăng cân nhanh.

15. Với trẻ em, phải đo chiều cao thường xuyên để phát hiện sớm những trường hợp trẻ bị chậm lớn. Còn với người lớn thì giảm chiều cao có thể là dấu hiệu của lún xẹp cột sống.

16. Nếu đang đi du lịch mà thấy bội nhiễm thì phải báo ngay cho thầy thuốc để dùng kháng sinh.

17. Người dùng Corticoid hay có rối loạn Kali máu, thường là hạ Kali máu, nên phải dùng xét nghiệm máu kiểm tra định kỳ.

18. Khi bắt đầu giảm liều, cần chú ý các dấu hiệu có thể là do suy thường thấy như mệt, buồn nôn, rối loạn tiêu hóa, tụt huyết áp, thậm chí là có cơn choáng, hôn mê... Khi đó nên dừng bệnh viện sớm, hoặc dùng liều liều như cũ hay dùng liều Corticoid tiêm.

Những lưu ý khi kê đơn glucocorticoid

Viết bởi Biên tập viên

Chủ nhật, 16 Tháng 4 2017 18:32 - Lần cập nhật cuối Chủ nhật, 16 Tháng 4 2017 18:37

19. Không bao giờ được ngừng thu hẹp Corticoid đột ngột, nhất là những trường hợp đang dùng liều cao hoặc đã dùng thuốc trong thời gian dài vì có nguy cơ rất cao gây suy thủng thốn cấp nặng, do đó nên tính vòng ngược không được cấp cứu kịp thời.